

DE MENING - JOGCHUM VRIELINK IS ONDERZOEKER (KU LEUVEN)

De geest van Robespierre

03 JUNI 2015

Frankrijk, onbetwist gidsland op het vlak van onzinnige wetgeving, doet het weer.

De jakobijnen bezuiden België gaan vanaf volgende maand roken in en rond speeltuintjes strafbaar stellen. Niet zozeer om kinderen tegen directe (want nauwelijks bestaande) gezondheidsrisico's te beschermen. Nee, het gaat erom kinderen 'de gewoonte aan te leren om te leven in een omgeving zonder tabak'. Rokende rolmodellen zouden leiden tot paffende peuters. Of zo.

Nu doet de anti-tabakslobby ook elders wel vrijheden in rook opgaan, maar in Frankrijk gaat het om een ruimere trend: alleen als men dingen kan verbieden, lijkt men daar *heureux*. De geest van Robespierre heeft het definitief gehaald op die van Voltaire.

Een ander recent voorbeeld daarvan is het verbod op magere modellen op de catwalk. Dat gaat uit van dezelfde betuttelende redenering. Die redenering is dat we 'moeten' verbieden, omdat jongeren anders worden blootgesteld aan schadelijke rolmodellen.

Niet alleen reduceert dat burgers tot manipuleerbare, willoze wezens, die tegen hun eigen zwaktes beschermd moeten worden door de staat, het gaat ook voorbij aan de complexe oorzaken van anorexia, die met magere modellen evenveel te maken hebben als de Fifa met voetbal.

Maar goed, zelfs als we zouden meegaan in de redenering (ik zeg áls), dan nog is er iets vreemds aan de hand. Denkt er werkelijk iemand dat de dames die paraderen op catwalks de belangrijkste rolmodellen zijn voor de jeugd? Zou, vanuit rolmodeloptiek, de tv-, film- en vooral muziek- en tijdschriftenindustrie reguleren niet vanzelfsprekender zijn?

Nu we ons toch in de geest der censoren verplaatsen: ware het, vanuit hun logica, ook niet veel dringender om te focussen op de problematiek van overgewicht? Net als de rest van Europa vervet Frankrijk veel meer dan dat het vermagert en het aantal sterfgevallen naar aanleiding van obesitas ligt enkele duizenden malen hoger dan die ten gevolge van anorexia.

Waarom dus geen wet die, ik zeg maar wat, scholen bestraft als die leerkrachten tewerkstellen met overgewicht? Het gaat daar immers ook om rolmodellen. Of waarom geen wet die tv-zenders verplicht om in reclame alleen nog magere modellen te gebruiken, kwestie van de bevolking aan te zetten tot een gezonder ideaalbeeld? Rolmodellen, weet je wel.

Voor alle duidelijkheid, ik ben daar geen voorstander van. Integendeel. Waar het mij om gaat is dat men stevast gemakkelijke slachtoffers (sorry, ‘daders’) kiest: zwijgzame en machteloze mannequins; de kleine minderheid van personen met ondergewicht; rokers; en eender wie anderszins afwijkt van de (morele) meerderheid.

Erg dapper of democratisch is dat niet. Ik zou zelfs bijna zeggen dat degenen die zich daarmee inlaten schadelijke rolmodellen zijn. Als die Fransen dát nu eens zouden verbieden.

LEES MEER